

Retouradres: Postbus 8504, 3503 RM Utrecht

Aan:
Kerkenraden
Colleges van Kerkrentmeesters
Kerkelijk werkers

**Dienstenorganisatie
Protestantse Kerk**

Human Resource Management

Joseph Haydnlaan 2a,
Postbus 8504, 3503 RM Utrecht
Telefoon (030) 880 18 80
servicedesk@pkn.nl
www.pkn.nl
KvK nr: 30258482
IBAN: NL74 INGB 0652 9150 00
BIC: INGBNL2A

Datum Ons kenmerk
7 januari 2013 2013-01-u001

Behandeld door
H. Hogendoorn
Telefoon (030) 880 15 58
toerustingeneducatie@pkn.nl

Onderwerp
Kerkordewijzigingen positie kerkelijk werkers

Geachte lezer,

Met de vaststelling in tweede lezing van de kerkordewijziging van ordinantie 3-12 tot en met 14 en in eerste en enige lezing van de generale regeling kerkelijk werkers is een langdurig en intensief proces afgesloten van herbezinning op de positie van de kerkelijk werker.

Met ingang van 1 januari 2013 zijn de nieuwe regelingen van kracht¹. In dit schrijven willen we een toelichting geven op de achtergronden en gaan we in op voor u van belang zijnde uitvoeringsaspecten van de nieuwe regeling.

Wie is kerkelijk werker?

Bij aanvang van deze bezinning werd de vraagstelling primair bepaald door de vraag naar de continuïteit van de professionele ondersteuning van gemeenten, maar gedurende het proces werd deze verbreed met de constatering van het ontbreken van een zichtbare en gewaardeerde plek voor de kerkelijk werker. Dit manifesteerde zich in een onbevredigende relatie van de kerkelijk werker tot de ambten, de reikwijdte van de bevoegdheden en het ontbreken van volwaardige arbeidsplaatsen.

Basis voor de verdere besluitvorming werd gevormd door **de keuze voor een duidelijke beroepsdefinitie van 'kerkelijk werker'**. Een kerkelijk werker is iemand die:

- a. de HBO opleiding Godsdienst Pastoraal Werk (GPW) heeft behaald aan een erkende instelling;
- b. belijdend lid is van de Protestantse Kerk in Nederland;
- c. na toelating is ingeschreven in het register van kerkelijk werkers.
- d. Werkzaam is op het gebied van pastoraat, gemeentevorming, geestelijke vorming, missionair of diaconaal werk.

Belangrijk is dat iemand binnen de Protestantse Kerk alleen nog werkzaam kan zijn, c.q. in het ambt of de bediening gesteld worden als kerkelijk werker, die is ingeschreven in het register en dus voldoet aan de onder a. en b. genoemde vereisten. Degene die een universitaire opleiding tot predikant volgt of gevolgd heeft komt niet in aanmerking voor inschrijving in het register.

¹ De betreffende kerkordeteksten zijn nog niet beschikbaar op de website. Vooralsnog verwijzen wij u naar bijlage AZ 12-17B bij agendapunt 17 van de generale synode van 9 november 2012, te vinden op de website: www.pkn.nl > actief-in-de-kerk > besturen > synode > synodeagenda.

Met de erkende opleidingen zijn afspraken gemaakt over de inhoud en kwaliteit van de vereiste opleiding. We vragen uw aandacht voor het belang voor de kerk van het voortbestaan van deze (door de overheid bekostigde) beroepsopleidingen. Dat kan alleen als er voldoende arbeidsmarktperspectief voor deze beroepsgroep bestaat door handhaving door alle partijen van de door de synode genomen besluiten.

Maar ook vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap is naleving van de regelgeving voorwaarde. Aanstellingen vinden plaats conform de arbeidsvoorwaardenregeling van de Protestantse Kerk. Voor meer informatie en advies verwijzen wij u naar de website: www.pkn.nl/actief-in-de-kerk/arbeidsvoorwaarden.

Plaats in de gemeente

Vervolgens is besloten dat de kerkelijk werker in de gemeente een duidelijke plaats krijgt. **De hoofdregel is dat de kerkelijk werker wordt bevestigd in het ambt van ouderling of diaken met bepaalde opdracht voor de duur van de aanstelling**, indien hij/zij:

- a. voldoet aan de gestelde voorwaarden;
- b. werkzaam is op de taakvelden pastoraat, gemeenteopbouw, geestelijke vorming, missionair of diaconaal werk;
- c. een aanstelling heeft van minimaal 12 uur per week gedurende minimaal 1 jaar.

Deze kerkelijk werkers maken daarmee deel uit van de leiding van de plaatselijke gemeente. Tevens vallen zij onder de regeling permanente educatie (waaronder werkbegeleiding).

Er kunnen zwaarwegende redenen zijn om te besluiten de kerkelijk werker niet tot ouderling of diaken te verkiezen. Zo'n zwaarwegende reden kan zijn:

- dat betrokkene meent op grond van bezwaren tegen de vrouw in het ambt zelf het ambt niet te kunnen aanvaarden;
- dat de gemeente die overtuiging is toegedaan;

In die gevallen wordt de kerkelijk werker in de bediening gesteld.

Bij een aanstelling van zeer beperkte omvang zou het deel uitmaken van de kerkenraad een onevenredig deel van de werktijd uitmaken. Om die reden wordt de kerkelijk werker die voldoet aan bovengenoemde onder a. en b., maar een aanstelling heeft van minder dan 12 uur of een aanstelling voor 1 jaar of minder in de bediening gesteld.

In afwijking van andere ambtsdragers wordt de kerkelijk werker bevestigd als ambtsdrager voor de duur van de aanstelling.

Kerkelijk werkers die aan de gestelde eisen voldoen en die 1 januari 2013 als zodanig werkzaam zijn, al dan niet in de bediening zijn gesteld, kunnen vanaf die datum bevestigd worden als ambtsdrager. De bevestiging in het ambt is in ord. 3-6-11 geregeld. Vooralnog wordt voor de bevestiging de gebruikelijke orde van dienst /formulieren voor de bevestiging van ambtsdragers gehanteerd.

De kerkorde kent de mogelijkheid van ambtsdragers die elders wonen (ord. 3-6-1). Is dit aan de orde dan is betrokkene in de kerkenraad volwaardig stemhebbend lid.

Met betrekking tot het samengaan van werknemerschap en ambt wordt binnen de kerkenraad op gelijke voet samengewerkt. De kerkenraad is in zoverre opdrachtgever dat hij vóór de benoeming vaststelt wat de taak is die aan de kerkelijk werker wordt toevertrouwd. Voor het overige wordt de werkgeversrol vervuld door het college van kerkrentmeesters resp. het college van diakenen.

Een kerkelijk werker kan niet worden bevestigd als ouderling-kerkrentmeester en dus geen lid zijn van het college van kerkrentmeesters. Wie bevestigd is als diaken in een gemeente die niet in wijkgemeenten is ingedeeld, is wel lid van het college van diakenen.

Het is uiteraard niet de bedoeling dat de kerkelijk werker binnen de kerkenraad of het college van diakenen meebeslist over de eigen rechtspositie.

Bij benoeming en verkiezing gaat het om één besluit. Het gaat wel om verschillende zaken: de benoeming (en vervolgens aanstelling) heeft betrekking op de arbeidsrechtelijke kant, de verkiezing op de ambtelijke kant.

Een kerkelijk werker kan in meer dan één gemeente werkzaam zijn en dan ook in meer dan één gemeente een ambt bekleden of in de bediening staan.

De ouderling- of diaken-kerkelijk werker kan afgevaardigd worden naar meerdere vergaderingen. Betrokkenen zijn voluit ouderling resp. diaken.

De ambtsdrager-kerkelijk werker en de kerkelijk werker in de bediening hebben beiden een zelfde verantwoordelijkheid voor het werk dat hen is toevertrouwd. Alleen de rol in en tegenover de kerkenraad verschilt.

Kerkelijk werker met bijzondere opdracht

De nieuwe regelgeving is ook van toepassing op een geregistreerd kerkelijk werker aan wie een bijzonder opdracht is verleend en die werkzaam is in een instelling, als mede een geregistreerd kerkelijk werker die naar het bepaalde in ord. 2-18a-6 in dienst is van een missionaire organisatie met het oog op de opbouw van een missionaire (wijk)gemeente.

Een bijzondere opdracht kan aan een kerkelijk werker worden verleend door de (algemene) kerkenraad of de classicale vergadering binnen het gebied waarvan de instelling gelegen is. Wanneer de bijzondere opdracht is verleend door de (algemene) kerkenraad wordt de kerkelijk werker in de regel door de betreffende kerkenraad boventallig voor de duur van de werkzaamheden verkozen tot ouderling met een bepaalde opdracht.

Overgangsmatregelen

Een aantal personen die nu ingeschreven staan in het register en eventueel als kerkelijk werker werkzaam zijn, voldoen niet aan de vereisten die in de toekomst aan kerkelijk werkers worden gesteld. Het betreft allereerst doopleden en leden van andere kerken. De synode heeft besloten dat de registratie van doopleden en van leden van andere kerken die op 1 januari 2013 staan ingeschreven in het register van kracht blijft zolang zij aan de overige daarvoor geldende vereisten voldoen. Zij kunnen zolang zij geen belijdend lid zijn, niet in het ambt worden verkozen of in de bediening worden gesteld.

Kerkelijk werkers die geen theologische opleiding hebben ontvangen zijn niet langer kerkelijk werker in de nu bedoelde zin. De synode heeft besloten dat de inschrijving van degenen die op 31 december 2012 staan ingeschreven in het register van kerkelijk werkers maar niet de vereiste theologische opleiding hebben ontvangen vervalt per 1 januari 2013. Kerkelijk werkers worden verzocht hun inschrijving in het register op dit punt op juistheid te controleren en, indien dit aan de orde is, onjuistheden via het contactformulier van het register te melden.

Kerkelijk werkers die niet de vereiste theologische opleiding hebben ontvangen en op 31 december 2012 een kerkelijke aanstelling hebben, zijn met ingang van 1 januari 2013 medewerker als bedoeld in ord. 3-14.

Preekconsent voor kerkelijk werker

Door de kleine synode kan aan belijdende leden die zijn ingeschreven in het register een preekconsent worden verleend, met inachtneming van het bepaalde in de generale regeling preekconsent. Het volgen van een aanvullende homiletische en liturgische vorming is als voorwaarde voor de verlening van het preekconsent toegevoegd (GR Preekconsent, art. 6-1). De aanvraag voor een preekconsent als hier bedoeld wordt door de kerkenraad waar betrokkene werkzaam is ingediend bij de scriba van de classicale vergadering, waartoe de gemeente behoort.

Bijzondere bevoegdheden

Een kerkelijk werker met preekconsent kan in een gemeente in een bijzondere situatie als ouderling- of diaken-kerkelijk werker ter plaatse de bevoegdheden ontvangen van een predikant.

Aan een kerkelijk werker, die voldoet aan de gestelde voorwaarden, kan het breed moderamen van de classicale vergadering, indien de gemeente waarin de kerkelijk werker is aangesteld in bijzondere omstandigheden verkeert, de bevoegdheid toekennen om in deze gemeente:

- doop en avondmaal te bedienen,
- de belijdenis van het geloof af te nemen
- ambtsdragers te bevestigen
- trouwdiensten te leiden
- de zegen uit te spreken.

Van bijzondere omstandigheden is sprake indien de volgende drie omstandigheden gezamenlijk bestaan:

- a. de gemeente heeft niet genoeg financiële middelen om een predikant voor ten minste een derde van de volledige werktijd te beroepen;
- b. kerkordelijke vormen van samenwerking, zoals de vorming van een combinatie of streekgemeente, dan wel samenvoeging met een andere gemeente, zijn niet toepasbaar of leiden er niet toe dat alsnog een predikant kan worden beroepen;
- c. de gemeente is, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, wel in staat om voor ten minste 36 maanden een kerkelijk werker voor tenminste een derde van de volledige werktijd aan te stellen; een en ander ter beoordeling van het breed moderamen van de classicale vergadering, dat daartoe het advies van het regionaal college voor de behandeling van beheerszaken inwint, en in daarvoor in aanmerking komende gevallen van de evangelisch-lutherse synode.

De bevoegdheid wordt voor de duur van vier jaar toegekend en kan daarna telkens op verzoek van de kerkenraad voor vier jaar door het breed moderamen van de classicale vergadering worden verlengd, indien de gemeente nog steeds in de bijzondere omstandigheden verkeert. De kerkelijk werker aan wie de bevoegdheid is toegekend, ontvangt supervisie van een door het breed moderamen van de classicale vergadering aangewezen predikant.

De bevoegdheid is bedoeld voor de plaats waar de kerkelijk werker werkt. Indien dit een wijkgemeente is (b.v. in situaties als bedoeld in ord. 2-18 en 2-18a) geldt de bevoegdheid dus alleen die wijkgemeente. Als de ouderling-kerkelijk werker de gemeente waarvoor de bevoegdheid is verleend verlaat, vervalt ook de bevoegdheid.

De regel is dat degenen die de bevoegdheden van een predikant hebben gekregen verplicht zijn deel te nemen aan de werkgemeenschap. Voor anderen geldt die verplichting niet. Het zal afhangen van de precieze opdracht of deelname zinvol is. In ieder geval worden allen wel uitgenodigd voor de werkgemeenschap en zijn dus gerechtigd de bijeenkomsten bij te wonen.

Kerkmusicus

Naast de kerkelijk werker blijft het ook mogelijk dat de kerkmusicus in de bediening kan worden gesteld.

Voor eventuele nadere informatie verwijzen wij u naar de website www.pkn.nl, maar kunt u zich ook wenden tot het landelijk dienstencentrum. Voor uw informatie volgen hieronder de contactgegevens:

Voor vragen over inschrijving in het register van een kerkelijk werker

Landelijk Dienstencentrum Protestantse Kerk in Nederland
Synodese Secretariaat
Postbus 8399
3503 RJ Utrecht.
e-mail: h.hoogenhout@pkn.nl
tel. (030) 880 1900 - Dhr. H. Hoogenhout
Bereikbaar op woensdag en donderdag

Voor vragen over aanstellingen en arbeidsvoorwaarden

Landelijk Dienstencentrum Protestantse Kerk in Nederland
Afd. HRM, team arbeidsvoorwaarden
Postbus 8504
3503 RM Utrecht
e-mail: arbeidsvoorwaarden@pkn.nl
tel. (030) 880 1669

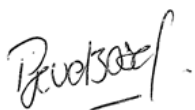
Voor vragen over (registratie van) opleiding en nascholing

Landelijk Dienstencentrum Protestantse Kerk in Nederland
Protestants Centrum voor Toerusting en Educatie
Postbus 8504
3503 RM Utrecht
e-mail: toerustingeneducatie@pkn.nl
tel. (030) 880 1560

Voor vragen bij vacatures of het zoeken van een baan

Landelijk Dienstencentrum Protestantse Kerk in Nederland
Mobiliteitsbureau voor predikanten en kerkelijk werkers
Postbus 8504
3503 RM Utrecht
e-mail: arbeidsbemiddeling@pkn.nl
tel. (030) 880 15 05

Met vriendelijke groet,

Mr. Drs. P.J.E. van den Bosch
hoofd HRM van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland